

ΗΜΕΡΙΔΑ ΕΒΕΑ

Ι.ΠΟΛΥΖΟΣ

7.12.2010

**ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ 2020**

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Γιατί Πολιτισμός: Γιατί η Αθήνα έχει τις δυνατότητες, καλύτερα από κάθε άλλη ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, να συνδέσει την μακραίωνη ιστορία της με το σήμερα, με τις πιο σύγχρονες μορφές τέχνης. Κάθε μέρα βλέπουμε να γεννιούνται στην πόλη, κυρίων στις ιστορικές γειτονίες της, σημαντικές πρωτοβουλίες νέων ανθρώπων. Είναι μια "αυθόρμητη" απάντηση στην υποβάθμιση του πολεοδομικού ιστού.

Σε εμάς απομένει να ενισχύσουμε αυτό το φαινόμενο, να δημιουργήσουμε πόλους και άξονες πολιτισμού, συνεκτικά δίκτυα, συνδέσεις μεταξύ πολύ και λιγότερο γνωστών πολιτιστικών τόπων: ανάδειξη Μακρών Τειχών, Ιεράς Οδού, αξόνων Πειραιώς και Συγγρού, αστικού περιπάτου μεταξύ Αστικών Πυλών και Ηετιώνειας Ακτής στον Πειραιά, κλπ.

Γιατί Καινοτομία: Γιατί έχει, και εδώ ας είμαστε πιο ρεαλιστές, ή οφείλει καλύτερα να αναδείξει δύο καθοριστικά πλεονεκτήματα της Αθήνας, που δεν έχουν προβληθεί αρκετά, που εμείς οι ίδιοι υποτιμάμε. Το πρώτο, ότι η χώρα διαθέτει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Δεν είναι τυχαία η επιτυχής παρουσία Ελλήνων επιστημόνων στο εξωτερικό. Όλοι γνωρίζουμε τα προβλήματα του ενιαίου χώρου εκπαίδευσης στην Ελλάδα, δεν είμαστε στις διεθνείς "λίστες", αλλά η συμμετοχή ελληνικών ερευνητικών ομάδων στα κοινά ευρωπαϊκά προγράμματα είναι από τις υψηλότερες.

Σε μας απομένει να συνδέσουμε τους ερευνητικούς πόλους αριστείας με την επιχειρηματικότητα. Προσπάθειες έχουν γίνει, οφείλουμε όμως να τις ενισχύσουμε δημιουργώντας νέους χώρους υποδοχής ή αξιοποιώντας λανθάνων κτιριακό δυναμικό, όπου μπορούν να φιλοξενήσουν καινοτόμες δραστηριότητες. Η πρόσφατη παρουσίαση μελέτης που συντάχθηκε για λογαριασμό του ΕΒΕΑ και των Επιμελητηρίων, για την ανάπτυξη 44 νέων επιχειρηματικών πάρκων επιφάνειας 45.000 στρ. σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, κινείται σε αυτή την κατεύθυνση και μας βρίσκει σύμφωνους.

Τα δύο παραπάνω “οράματα” για το νέο ΡΣΑ Αττικής 2020, οφείλουν να υλοποιηθούν λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα των αρχών του αιώνα μας, και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο σύνταξής του, αλλά και το διαφοροποιούν σε σχέση με προηγούμενες προτάσεις:

- **Η επιδείνωση της κλιματικής αλλαγής**
- **Η κρίση στο οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο**

Και τα δύο αυτά γεγονότα παίρνουν μια ιδιαίτερη οξύτητα στον αστικό χώρο, τόσο τον ευρωπαϊκό αλλά και τον ελληνικό, ο οποίος εδώ μας ενδιαφέρει.

Βασικές Κατευθύνσεις Στρατηγικής για το Σχεδιασμό της Αττικής το 2020

Ένα τέταρτο αιώνα μετά το θεσμοθετημένο ρυθμιστικό σχέδιο Αττικής του 1985 οφείλουμε να καταθέσουμε ένα συνολικό πλαίσιο οργάνωσης του χώρου της Αττικής, το οποίο οφείλει να προσφέρει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο καθοριστικών παρεμβάσεων σε βάθος δεκαετίας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εικοσαετίας, αλλά ταυτόχρονα και να καθορίσουμε σε αμεσότερες φάσεις, όπως είναι το Πρόγραμμα Αττική 2014, μία σειρά ολοκληρωμένων έργων που ο πολίτης επιθυμεί να δει και αύριο, εάν είναι δυνατόν, την ολοκλήρωσή τους.

- **Ανάδειξη της κεντρικότητας** και των θετικών όψεων της ελληνικής πόλης όπως είναι η πολυλειτουργικότητα και η ανάδειξη των χρήσεων, σε αντιδιαστολή με το μοντέλο της εκτεταμένης και διάχυτης πόλης. Το μοντέλο της ακριβής πόλης στο μέλλον πόλης.
- **Προστασία και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος**, με τη συστηματική διαφύλαξη και απόδοση στον πολίτη κάθε ελεύθερου αδόμητου χώρου, περιαστικού και αστικού, καθώς και το άνοιγμα της Αθήνας στο θαλάσσιο μέτωπο. Ας μην το ξεχνάμε η Αθήνα είναι μεσογειακή παραθαλάσσια πρωτεύουσα και όχι πόλη της ενδοχώρας.
- **Εναλλακτικές μορφές μετακίνησης** στην πόλη. Η χρήση του ΙΧ δεν είναι μονόδρομος αλλά επιλογή. Άρτια ΜΜΜ, με έμφαση στα μέσα σταθερής τροχιάς, Προαστιακός, Μετρό και Τραμ, είναι μια ευρωπαϊκή απάντηση για την πολιτική των καθημερινών μετακινήσεων. Η μόλυνση του περιβάλλοντος έχει πάρει νέες επικίνδυνες μορφές.
- Τέλος, αφήσαμε τη σχέση του εμπορίου με την πόλη, καθώς και τα ζητήματα που θα μας απασχολήσουν σε αυτή την Ημερίδα, δηλαδή η **συνύπαρξη Μεταποίησης – Καινοτομίας και Αστικού Χώρου**.

Με τη μορφή επικεφαλίδων και μόνο σημειώνω:

- **Αναζητείται ένας νέος ρόλος μεταξύ Δευτερογενούς και Τριτογενούς τομέα**, που να αποδίδει στον καθένα τη σημασία του στην ελληνική οικονομία. Όπως σωστά ελέγχθη, η μεταποίηση είναι μια “πραγματική” επένδυση. Μια επένδυση με μακροχρόνιες προστιθέμενες αξίες.

- **Ο σχεδιασμός σε επίπεδο Αττικής** δεν μπορεί πλέον να αφορά μόνο την ίδια, αλλά και τις όμορες γεωγραφικές περιοχές της: βλέπε την “εξαγωγή” του προβλήματος στα Οινόφυτα, με τη μόλυνση του Ασωπού.
- **Εξυγίανση και αναβάθμιση των ήδη θεσμοθετημένων και μη βιομηχανικών συγκεντρώσεων**, στα πλαίσια μιας συστηματικής εξοικονόμησης και προστασίας του πολύτιμου περιαστικού χώρου.
- **Επανάχρηση του λανθάνοντος βιομηχανικού κτιριακού εξοπλισμού**, με πρώτη προτεραιότητα εκείνου που χωροθετείται σε στρατηγικές σημασίας περιοχές για την ανάπτυξη της πόλης, όπως είναι η περίπτωση του Ελαιώνα. Γνώμονας του σχεδιασμού αποτελεί η μείωση των καθημερινών μετακινήσεων, η εξασφάλιση της μη οχλούσας προσβασιμότητας.

Ως πρώτο συμπέρασμα, μπορούμε να πούμε ότι αρχή και κατεύθυνση του νέου πολεοδομικού σχεδιασμού για την Αθήνα, θα είναι η **αλλαγή στάσης** απέναντι στην συνύπαρξη βιομηχανίας/ βιοτεχνίας και πόλης. Αναζητούμε έναν “περιβαλλοντικά ενταγμένο” Δευτερογενή τομέα, για τον περιαστικό χώρο, ενώ ταυτόχρονα προτείνουμε την αναζήτηση λύσεων για την **συνύπαρξη**, “εντός των τειχών”, υπό διαφορετικούς κάθε φορά όρους, χρήσεις που επεκτείνονται από τη βιομηχανία χαμηλής όχλησης έως την κατοικία. Παράλληλα, στόχος μας είναι να προσελκύσουμε και νέες επιχειρήσεις, με έμφαση στην καινοτομία.

Ο διάυλος μεταξύ αρμοδίου φορέα σχεδιασμού, όπως είναι ο Οργανισμός Αθήνας, και της επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως είναι το ΕΒΕΑ, ξεκίνησε με αυτή τη συνάντηση εργασίας. Τα συμπεράσματά της θα είναι πολύτιμα.